

מועד חשוון תשפ"א

בס"ד

בחינה בהלכות שמחות

ז' חשוון תשפ"א

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. **מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק!** ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. לתשומת לבכם: דפי הטיווה לא ייבדקו!
4. חלק א' - עיון - 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעתו הראשונים, ופסקת ההלכה.
חויה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן **לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט** אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שմבקש לבדוק.
5. חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעתו הראשונים ופסקת ההלכה.
חויה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 התשובות הראשונות שכתב הנבחן **לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט** אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.
6. יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.
בהצלחה!!!

חלק א' – עיון
יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעתו הראשונים, ופסקת ההלכה.

חויב קריעה

1. קיימה לנו שהעומד בשעת יציאת חמיב לקרווע - מה הטעם לדין זה? הבא את המקור בغم' והטעמים הראשונים. ציין לפיז על מי לא חמיבים לקרווע, ומדוע?
- ב. באר את פרטי דין קריעה לכתילה ובדיעבד במקרים הבאים:
קריעה בעמידה או בישיבה, קריעה לאורך הבגד או לרוחבו, קריעה ע"י עצמו או ע"י אחר,
קריעה ביד או בכלי.

הספר ואבלות

2. גמ' סנהדרין מו: "איבעיא להו הספרא יקרא דחוי הוי או יקרא דשכבי" מה הנפק"ם המובאות בغم' בספק הנייל, כיצד הקריעה הגמי, מנין הוכיחה זאת ואיך נפסק ההלכה בכל הנייל?
ב. האם אבלות היא יקרא דחוי או יקרא דשכבי? הוכח!

דין קטן

3. קטן: מאיזה גיל מספיקים אותו, כיצד מספיקים אותו, ומماיזה גיל אומרים עליו קדיש?
ב. קטן שהמיר דתו עם אביו או עם אמו, האם קרוביו מתאבלים עליו? פרט!

הנאה מהמת

4. מת ישראל או גוי, האם מותר להנות מתקרככו, שערו, נוי שעליו (כגון תכשיטים וטבעות)?
ציין גם:

עמוד 1 מתוך 3

- א. אם יש נפק"מ בין שער המת לנוי המת?
ב. האם חוליה שאין בו סכנה יכול להנוט מון המת לצורך רפואי?
ג. האם מותר להנוט משער אישה או בהמה שנגמר דין למייתה?

קבורה והלנת המת

5. האם ניתן לקבור לכתהילה בארון בקרקע?
מה הדין שמניחו בארון בלבד האם יצא ידי חובת קבורה ומניין?
מה הדין באבר שנקטע מחיים האם יש חובה לקוברו והאם הוא מטמא?

- ב. איסור הלנת המת: על מי מוטל האיסור? האם יש חובה להוציא ממון כדי לא לעبور על הלאו? האם איסור זה נהוג בנפלים ובמלין המת ע"מ לקוברו ביום שיישי כדי להציגו מחייבת הקבר?

הנאה מהקבר ושימוש בצומח סביבו

6. א. ליקט עשבים שגדלו בבית הקברות כיצד ינהג ומדוע? ציין באלו אופנים מותר ללקוט ולהשתמש בעשבים שגדלו בבית הקברות?
ב. האם מותר לשבת על גבי מצבה או לлечת על גבי הקברות?

איסור רחיצה

7. לשון הרם"א בעניין רחיצה באבל: "נהגו האידנא לאסור כל רחיצה כל ל' יום וכוכי ואין לשנות המנהג כי מנהג קדום הוא".
א. הבא את דברי הפסוקים בעניין מה כלל באיסור רחיצה לדעת הרם"א.
ב. הבא שני טעמים למנาง וציין עפ"ז האם יש אופן שאפשר להתריר רחיצה אף לדעת הרם"א.

דין אבלות באשה

8. אשה אבלה שנמצאת בתחום שבעת ימי האבל:
א. האם דין הרחקה ושאר מינוי קרוביה שבינה לבין נוהגים ביום האבל?
ב. האם יכולה להתרחץ בחמשין לצורך לבישת לבנים בז' נקיים?
ג. חלليل טבילהה בלבד ז' של ימי השבעה האם יכולה לטבול ולשמש באותו לילה, ומדוע?

חלק ב' – יישום יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציוו דעות הראשונים ופסקת ההלכה.

9. במשפחה המתגוררת בחו"ל אירע שביל יו"ט שני של גלויות מיד לאחר צאת הכוכבים נפטר בפתאומיות אחד מבני המשפחה. הקבורה תוכננה למחזרת ביו"ט לפני הכהרים. כיצד ינהגו בני המשפחה לגבי הדינים הבאים: חובת הקריעעה, קידוש בלבד יו"ט, אמרת קדיש, ברכות השחר, תפילה ערבית ושרהית, אבלות ביו"ט לאחר הקבורה.

10. מעשה בזוג שהתחתנו ולמרבה הצער מיד לאחר החופה נפטר אביה של הכלכלה, הצער היה כפול משום שבאותו שבוע תוכננה שמחה נוספת לרגל כניסה של אח הכלכלה לעול תורה ומצוות. השאלה העולה חן:

- א. כיצד תנdag הכלכלה לעניין ביאת מצוה, יהוד, השתתפות בהלוויה, אבלות.
ב. איך ינהג אחיה של ה经济学家 לעניין דין אבלות?

עמוד 2 מתוך 3

11. אב ובנו הצעיר יצאו להפלגה בלב הים, מזג האוויר היה סוער ובסלב מסויים נתקק הקשר עם נעלמו עקבותיהם, החיפושים שנערכו במשך ימים רבים לא העלו דבר. כתע שאלת המשפחה כיצד עליהם לנחות לעניין אבלות, הספר, אמרת קדיש ולעbor לפני התיבה. [ציין מקור בغم' המתיחס לאבלות במקום שיש אומדן וכיוצא זה מתישב עם הנידון הנ"ל] ?

12. משפחה שאביה נפטר בחו"ל בתאריך ט' באדר, ההלוויה התקיימה בנוכחות בני המשפחה המתגוררים בחו"ל והם ליוו אותו עד לשדה התעופה, שם הוטס הארון בלויוי בן אחד לקבורה בארץ ישראל, האב הובא לקבורה בי"ב באדר (שנה פשוטה) בנוכחות חלק מבני המשפחה המתגוררים בארץ. שאלות בני המשפחה הן :
- א. متى יחולו דין אבלות על בני המשפחה המתגוררים בחו"ל?
  - ב. אך ינהגו בני המשפחה בפורים לעניין דין אבלות?
  - ג. איך ינהגו בשנה הבאה שהיא שנה מעוברת ובשנים הבאות לעניין האזכרה ומנהג התענית ביום פטירת ההורדים?

* * *

מועד חשוון תשפ"א

בס"ד

בחינה בהלכות שמחות

ז' חשוון תשפ"א

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. **מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק!** ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. לתשומת לבכם: דפי הטיווה לא ייבדקו!
4. חלק א' - עיון - 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעתו הראשונים, ופסקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן **לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שմבקש לבדוק.**
5. חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעתו הראשונים ופסקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 התשובות הראשונות שכתב הנבחן **לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.**
6. יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.
בהצלחה!!!

חלק א' – עיון
יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעתו הראשונים, ופסקת ההלכה.

חויב קריעה

1. קיימה לנו שהעומד בשעת יציאת חמיב לקרווע – מה הטעם לדין זה? הבא את המקור בغم' והטעמים הראשונים. ציין לפיז על מי לא חמיבים לקרווע, ומדוע?
- ב. באר את פרטי דין קריעה לכתילה ובדיעד במרקם הבאים:
קריעה בעמידה או בישיבה, קריעה לאורך הבגד או לרוחבו, קריעה ע"י עצמו או ע"י אחר,
קריעה ביד או בכלי.

הספר ואבלות

2. גמ' סנהדרין מו: "איבעיא להו הספרא יקרא דחוי הוי או יקרא דשכבי" מה הנפק"ם המובאות בغم' בספק הנייל, כיצד הקריעה הגמי, מנין הוכיחה זאת ואיך נפסק ההלכה בכל הנייל?
ב. האם אבלות היא יקרא דחוי או יקרא דשכבי? הוכח!

דין קטן

3. קטן: מאיזה גיל מספיקים אותו, כיצד מספיקים אותו, ומماיזה גיל אומרים עליו קדיש?
ב. קטן שהמיר דתו עם אביו או עם אמו, האם קרובי מותאבלים עליו? פרט!

הנאה מהמת

4. מת ישראל או גוי, האם מותר להנות מתקרככו, שערו, נוי שעליו (כגון תכשיטים וטבעות)?
ציין גם:

עמוד 1 מתוך 3

- א. אם יש נפק"מ בין שער המת לנוי המת?
ב. האם חוליה שאין בו סכנה יכול להנוט מון המת לצורך רפואי?
ג. האם מותר להנוט משער אישה או בהמה שנגמר דין למייתה?

קבורה והלנת המת

5. האם ניתן לקבור לכתהילה בארון בקרקע?
מה הדין שמניחו בארון בלבד האם יצא ידי חובת קבורה ומניין?
מה הדין באבר שנקטע מחיים האם יש חובה לקוברו והאם הוא מטמא?

- ב. איסור הלנת המת: על מי מוטל האיסור? האם יש חובה להוציא ממון כדי לא לעبور על הלאו? האם איסור זה נהוג בנפלים ובמלין המת ע"מ לקוברו ביום שיישי כדי להציגו מחייבת הקבר?

הנאה מהקבר ושימוש בצומח סביבו

6. א. ליקט עשבים שגדלו בבית הקברות כיצד ינהג ומדוע? ציין באלו אופנים מותר ללקוט ולהשתמש בעשבים שגדלו בבית הקברות?
ב. האם מותר לשבת על גבי מצבה או לлечת על גבי הקברות?

איסור רחיצה

7. לשון הרם"א בעניין רחיצה באבל: "נהגו האידנא לאסור כל רחיצה כל ל' יום וכוכי ואין לשנות המנהג כי מנהג קדום הוא".
א. הבא את דברי הפסוקים בעניין מה כלל באיסור רחיצה לדעת הרם"א.
ב. הבא שני טעמים למנาง וציין עפ"ז האם יש אופן שאפשר להתריר רחיצה אף לדעת הרם"א.

דין אבלות באשה

8. אשה אבלה שנמצאת בתחום שבעת ימי האבל:
א. האם דין הרחקה ושאר מינוי קרוביה שבינה לבין נוהגים ביום האבל?
ב. האם יכולה להתרחץ בחמשין לצורך לבישת לבנים בז' נקיים?
ג. חלليل טבילהה בלבד ז' של ימי השבעה האם יכולה לטבול ולשמש באותו לילה, ומדוע?

חלק ב' – יישום יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציוון דעתות הראשונים ופסקת ההלכה.

9. במשפחה המתגוררת בחו"ל אירע שביל יו"ט שני של גלויות מיד לאחר צאת הכוכבים נפטר בפתאומיות אחד מבני המשפחה. הקבורה תוכננה למחורת ביו"ט לפני הצהרים. כיצד ינהגו בני המשפחה לגבי הדינים הבאים: חובת הקריעעה, קידוש בלבד יו"ט, אמרת קדיש, ברכות השחר, תפילה ערבית ושרהית, אבלות ביו"ט לאחר הקבורה.

10. מעשה בזוג שהתחתנו ולמרבה הצער מיד לאחר החופה נפטר אביה של הכלכלה, הצער היה כפול משום שבאותו שבוע תוכננה שמחה נוספת לרגל כניסה של אח הכלכלה לעול תורה ומצוות. השאלה העולה חן:

- א. כיצד תנdag הכלכלה לעניין ביאת מצוה, יהוד, השתתפות בהלויה, אבלות.
ב. איך ינהג אחיה של ה经济学家 לעניין דין אבלות?

עמוד 2 מתוך 3

11. אב ובנו הצעיר יצאו להפלגה בלב הים, מזג האוויר היה סוער ובסלב מסויים נתקק הקשר עם נעלמו עקבותיהם, החיפושים שנערכו במשך ימים רבים לא העלו דבר. כעת שואלת המשפחה כיצד עליהם לנחות לעניין אבלות, הספר, אמרת קדיש ולעbor לפני התיבה. [ציין מקור בغم' המתיחס לאבלות במקום שיש אומדן וכיוצא זה מתישב עם הנידון הנ"ל] ?

12. משפחה שאביה נפטר בחו"ל בתאריך ט' באדר, ההלוויה התקיימה בנוכחות בני המשפחה המתגוררים בחו"ל והם ליוו אותו עד לשדה התעופה, שם הוטס הארון בלויוי בן אחד לקבורה בארץ ישראל, האב הובא לקבורה בי"ב באדר (שנה פשוטה) בנוכחות חלק מבני המשפחה המתגוררים בארץ. שאלות בני המשפחה הן :
- א. متى יחולו דין אבלות על בני המשפחה המתגוררים בחו"ל?
  - ב. אך ינהגו בני המשפחה בפורים לעניין דין אבלות?
  - ג. איך ינהגו בשנה הבאה שהיא שנה מעוברת ובשנים הבאות לעניין האזכרה ומנהג התענית ביום פטירת ההורדים?

* * *

עמוד 3 מתוך 3